

Idén korábban ébredtek a poloskák

A HUN-REN entomológusa szerint az április nyár utáni „február” segíthet abban, hogy idén kevesebb „büdösbogárral” küszködjünk

Az elmúlt években általában szeptember tájékán árasztották el a sajtót és a közösségi oldalakat azok a fotók, bejegyzések, amelyek valóságos poloskainváziót dokumentáltak hazánkban. Most viszont úgy tűnik, már tavasszal is sokan látnak rémeket, pontosabban poloskákat. Tényleg több a „büdösbogár” a korábbi évekhez képest, vagy ez csak a szubjektív érzetünk? A kérdés megválaszolásában Kóbor Péter, a HUN-REN Agrártudományi Kutatóközpont Növényvédelmi Intézetének entomológusa volt portálunk segítségére.

Habár közel 900 poloskafaj él hazánkban, mostanság valójában egyetlen fajt emleget „poloskaként” szinte mindenki Magyarországon. Ez pedig az ázsiai márványospoloska (*Halyomorpha halys*), amelyet évente kétszer, ősszel és tavasszal érzékelünk nagy számban. Szeptember-október környékén csoportosan vonulnak téli pihenőre melynek kedvelt helyszínei az emberi építmények, nem kevés kellemetlenséget okozva az ott lakóknak, a másik tömeges megjelenést pedig mostanság, tavasszal érzékelhetjük, amikor az áttelelt egyedek kirajzanak.

Akár még jól is jöhet a hirtelen jött meleg

- A hirtelen jött áprilisi nyár akár még vissza is üthet a szempontjunktól. Ha a gyors felmelegedés miatt a tartalékaikat egyébként már teljesen felélt állatok ugyanis befejezik a telelést és kirajzanak, viszont még nincsen elég táplálékforrás, s ráadásul közben bejön egy hűvösebb időszak és a növények virágzása megreked, akkor a poloskák egy jelentős része éhen halhat - árnyalta a képet a HUN-REN kérdésre Kóbor Péter entomológus, aki szerint ugyan más poloskáknál is megfigyelhető a tömeges telelőhelykeresés, de azért az ázsiai márványospoloskával gyűlik meg különösen a bajunk, mert ők előnyben részesítik a lakóházak rejtekeit, repedéseit. Kutatási eredmények szerint ezek a poloskák egy úgynevezett „telelő feromont” választanak ki ősszel, amelyet a fajtársakat csalogatják, s így gyűlnek össze egy helyre. Ha viszont a poloskák már közel vannak egymáshoz, akkor a csápjukkal dobolva, rezgéseket keltve kommunikálnak, így rendezik egységgé azt a sűrű csoportot, amely szigetelő és mechanikai védelmet is nyújt, különösen a csoport belső részén lévő példányoknak.

Egyelőre csak a kiskertekben okoznak gondot

A Délkelet-Ázsiából származó inváziós faj első hazai példányait egyébként 2013-ban fogták be a Soroksári Botanikus Kertben, ma pedig egyedszámban már messze felülmúlja az őshonos poloskákat. A kutató szerint ennek okát a számukra egyre kedvezőbb magyarországi éghajlati viszonyokban kell keresni, ráadásul ebben a régióban nincsenek jelen azok a kórokozók, élősködők, illetve ragadozók, amelyek szabályoznák a populációik egyedszámát.

Az entomológustól megtudtuk, hogy egy közösségi adatgyűjtésen alapuló, még zajló felmérés előzetes adatai alapján Magyarországon egyelőre a kiskertekben okoznak problémát a márványospoloskák, ott viszont egyre jelentősebb a kártételük, a paradicsom, a paprika, az alma, az őszibarack és a körte szerepel a céltáblájuk közepén. Az Egyesült Államokban viszont például már dollártízmilliókban mérhető az általuk okozott mezőgazdasági kár. A legnagyobb problémát az jelenti, hogy a legszívesebben a már szüret előtt álló gyümölcsöket támadják meg szúró-szívó szájszervükkel. Ilyenkor a rovarölő permetezés a hosszú kivárási idő miatt már nem segítene, hiszen a gyümölcs megrohadna, mire leszedhetnék a termelők, ráadásul a kutatások szerint e poloskák „elég jól bírják” a különböző permetszereket. Azt pedig, hogy valamelyik természetes ellenség, például madár, vagy

rovar „rákapjon a márványospoloska ízére”, nehezíti annak kémiai védekezése. Az állat ugyanis olyan bűzanyagot bocsát ki, ami egyrészt taszító, sőt bizonyos rovarokra mérgező is lehet.

Lesz-e hatásos ellenszer?

Nem véletlen tehát, hogy a kutatók intenzíven keresik a hatékony védekezést ellenük, de hogy mi lesz az általánosan bevethető módszer, még nem látszik. Amint Kóbor Péter kiemelte, a HUN-REN ATK Növényvédelmi Intézetében is folytak kísérletek ezügyben. Mivel e kártevők a sötét helyeket keresik, egy fűtött fekete dobozt helyeztek ki, amelyben igen nagy számban gyűltek össze e rovarok. Innen azonban még hosszú az út egy költséghatékony, általánosan alkalmazható poloskabefogó kifejlesztéséhez.

És hogy mit tehetünk egyedileg az inváziójuk ellen? Kóbor Péter a jól záródó, erős szűnyoghálót javasolja, de az is hasznos, ha a kertben kitergetett ruhákat jól kirázzuk, mielőtt behozzuk a lakásba. Az összeporszívózás ugyancsak nem elvetendő: van, aki egy harisnyát tesz a porszívócsőbe, ami szépen összegyűjti a lakásba jutott egyedeket.

Arra kérdésre, van-e valamilyen előrejelzés arra, hogy meddig tudnak még ezek az állatok terjeszkedni, a szakember elmondta, ha nem jelennek meg olyan természetes ellenségeik, amelyek a populációikat szabályoznák, akkor a mostani elterjedtségi szintjük hosszabb távon is „beálltnak” lesz tekinthető. Azaz az elmúlt években tapasztalt méretű rajzások általánossá válnak, ugyanakkor a jelenleginél „erősebb jelenlétük” már nem várható.

Próbaszúrások a bőrünkön

A közösségi oldalakon van, aki arról számol be, hogy az erdőben vagy az udvaron megcsípte egy poloska. Az élősködő ágyi poloska ezen „szokásról” mindannyian tudunk, de vajon létezik-e olyan faj a címeres poloskák családján belül, amelyik emberi vérrel táplálkozik? A kutató szerint a parkokban előforduló – szintén betelepült – platán csipkéspoloska (*Corythucha ciliata*) az, amely olykor-olykor próbaszúrásokat végezhet a bőrünkön. Ők tehát nem táplálkozási céllal csípnek belénk, hanem – miután leestek a falevélről – az új területet próbálják így feltérképezni. Az ilyen csípések a poloska emésztőnedvének hatására valóban okozhatnak bőrirritációt.

Segíthet az aszályos időszak

Arra kérdésre, hogy több lesz-e poloska idén, a kutató szerint még nem lehet érdemben válaszolni: A felszaporodásukat egy kicsit gátolhatják az aszályos nyári időszakok, amikor a lárvák „beesülnek” a bőrükbe, de ezen kívül rengeteg tényező befolyásolja majd, hogy idén mekkora szaporulattal kell számolni.

Sajtókapcsolat:

- Hencz Éva, kommunikációs igazgató
- +36 30 155 1803
- media@hun-ren.hu

Eredeti tartalom: HUN-REN Magyar Kutatási Hálózat

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/13098/iden-korabban-ebredtek-a-poloskak/>